

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Ludmily Valentové a JUDr. Jakuba Camrdy v právní věci žalobkyně: **JUDr. M. P.**, proti žalovanému: **Magistrát města Ústí nad Labem**, se sídlem Velká hradební 8, Ústí nad Labem, zast. JUDr. Zdenkou Jurákovou, advokátkou se sídlem v Teplicích, ul. Karla Čapka 16, za účasti osoby zúčastněné na řízení P. T., o kasační stížnosti žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 7. 2009, č. j. 15 Ca 11/2009 – 99,

t a k t o :

Rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 1. 7. 2009, č. j. 15 Ca 11/2009 – 99, **se zrušuje** a věc **se mu vrací** k dalšímu řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, se žalobkyně domáhala vydání rozsudku, jímž by byla žalovanému uložena povinnost „vydat rozhodnutí ve věci návrhu žalobkyně ze dne 11. 6. 2007 na nařízení odstranění nepovolených stavebních prací. Krajský soud žalobkyni vyhověl a shora citovaným rozsudkem uložil žalovanému povinnost vydat do 120 dnů od právní moci rozsudku rozhodnutí ve smyslu ust. § 65 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s. ř. s.) ve věci návrhu žalobkyně ze dne 11. 6. 2007 na nařízení odstranění nepovolených stavebních prací a úprav provedených manželý Ing. R. a P. T. ve 4. a 5. NP domu č. p. 886 v Ú. n. L.". V odůvodnění krajský soud uvedl, že shledává nečinnost žalovaného v tom, že k podnětu žalobkyně ze dne 11. 6. 2007, zda v dané nemovitosti došlo k nějakým nepovoleným stavebním pracím a úpravám ze strany manželů T. narušujícím statiku domu, popř. zda se jedná o práce provedené bez stavebního povolení nenarušující statiku domu, si měl

žalovaný obstarat odborné stanovisko autorizované osoby v oboru stavebnictví či odborný nebo znalecký posudek. Na základě těchto zjištění pak měl, dle názoru krajského soudu, žalovaný rozhodnout o tom, zda k podnětu žalobkyně je či není nutno zahájit řízení o odstranění stavby s odkazem na ust. § 129 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (dále jen stavební zákon) a tím de facto po věcné stránce vyřídit dotýčný podnět žalobkyně.

Proti tomuto rozsudku podal žalovaný (dále jen „stěžovatel“) včasnou kasační stížnost, a to z důvodů uvedených v ust. § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s.

Stěžovatel předně nesouhlasí s tím, že by se podáním žalobkyně ze dne 11. 6. 2007, dle ust. § 37 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád a ust. § 132 nového stavebního zákona nezabýval. Dle stěžovatele bylo předmětné podání všeobecné a stěžovatel se s ním přípisem ze dne 9. 7. 2007 řádně vypořádal a věc uzavřel. Stěžovatel uvádí, že neexistovalo řízení, ve kterém by byl nečinný.

Stěžovatel rovněž uvádí, že soud I. stupně vycházel z tvrzení žalobkyně o tzv. „černých stavbách“, které však nebyly žalobkyní specifikovány ani co do druhu ani času. Krajský soud se tedy spokojil s tímto vágním prohlášením, které nemá oporu ve spise, kromě tvrzení žalobkyně. Z výpovědi zúčastněné osoby pana T. vyplývá, že jmenovaný práce prováděl, avšak nebyly takového druhu, aby vyžadovaly stavební povolení. Práce byly provedeny v letech 1987 a 1988. Výčet prací byl uveden pouze příkladmo a nebyly doloženy žádnou dokumentací, stejně jako u žalobkyně. Jiné důkazy o tzv. „černých stavbách“ a době jejich provedení nebyly předloženy ani provedeny. Závěr soudu tedy nemá oporu ve spisu, neboť důkaz o existenci staveb a stavebních úprav, nebyl proveden. Rovněž tak nemá oporu ve spise závěr soudu, že tyto černé stavby mají za následek narušenou statiku a že je povinností žalovaného vyžádat si znalecký posudek o statice domu cestou odborného stanoviska autorizované osoby. Toto skutkové tvrzení nemá oporu v zákoně ani nebylo provedeno jako důkaz a je podloženo pouze úvahou žalobkyně, přestože žalobkyně neví, co vše spoluvlastníci T. za úpravy provedli. Ve věci byly provedeny jako důkazy výslechy účastníků, které neprokázaly skutečnosti tvrzené v podání o zahájení řízení.

Závěrem stěžovatel poukazuje na skutečnost, že dle jeho názoru, nebylo vůbec prokázáno, že by správní orgán byl povinen konat a že by správní řízení bylo zahájeno. Žaloba na ochranu proti nečinnosti tak byla podána v rozporu s ust. § 79 s. ř. s.

V doplnění kasační stížnosti ze dne 6. 4. 2010 stěžovatel předkládá rozsudek Okresního soudu v Ústí nad Labem ze dne 19. 11. 2009, sp. zn. 33 C 407/2008, z jehož odůvodnění má vyplývat, že darovací smlouva ze dne 10. 11. 2006, kterou měl dárce L. S. darovat svůj podíl žalobkyni, je absolutně neplatná (§ 39 OZ). Rovněž stěžovatel uvádí, že manželé T. podali k témuž soudu žalobu na určení neplatnosti darovací smlouvy a určení vlastnického práva k nemovitostem. Věc je vedena pod sp. zn. 19 C 1335/2009 a nebylo v ní dosud jednáno. Z uvedeného stěžovatel dovozuje, že žalobkyně nikdy nebyla účastníkem řízení, neboť jí nepříslušelo vlastnické právo k dotčeným nemovitostem.

Ze všech shora uvedených důvodů navrhuje stěžovatel napadený rozsudek krajského soudu zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

Žalobkyně ve vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že má za to, že lhůta pro podání žaloby byla v jejím případě dodržena, když postupovala tak, aby vyčerpala všechny prostředky k ochraně proti nečinnosti správního orgánu. Žalobkyně uvádí, že dopisem ze dne 9. 7. 2007 se žalovaný odmítl věci zabývat s odůvodněním, že ve stejné věci probíhá soudní řízení u Okresního soudu v Ústí nad Labem (sp. zn. 14 C 246/2000 – žaloba na zrušení podílového spoluvlastnictví,

kteřá s danou věcí nijak nesouvisí). Dne 23. 7. 2007 byla podána u Krajského úřadu Ústeckého kraje stížnost na nečinnost a tento nadřízený orgán vydal dne 14. 12. 2007 opatření, jímž konstatoval nečinnost a uložil žalovanému, aby v dané věci jednal. Dne 5. 5. 2008 se žalovaný nadřízenému orgánu vyjádřil v tom smyslu, že nelze splnit úkoly opatřením uložené, neboť k předmětné stavbě neexistuje dokumentace změn uskutečněných tzv. „černou stavbou“. Nadřízený orgán se s tímto vyjádřením neztotožnil s tím, že šlo o nové podání a žalovaný měl údajné práce prošetřit na základě kontrolní prohlídky a žalobkyni informovat o zjištěných skutečnostech. Protože ani na základě opatření proti nečinnosti žalovaný podnět nevyřídil, nadřízený orgán učinil opatření dle ust. § 80 odst. 4 písm. b) správního řádu a věc převzal a uskutečnil kontrolní prohlídku. Sdělení ze dne 19. 9. 2008 pak žalobkyně považuje za poslední úkon v dané věci, neboť měl nahradit úkon vyžadovaný od stěžovatele z důvodu jeho nečinnosti. Žalobkyně konstatuje, že manželé T. průběžně prováděli stavební práce a užívají byt ve 4. NP i půdní místnost bez kolaudace a změny užívání.

V doplněném vyjádření podaném dne 20. 4. 2010 žalobkyně uvádí, že žalovaný vydal rozhodnutí č. j. MM/SO/S/21724/2010/Mar, kterým návrh na odstranění nepovolené stavby zamítl. Proti tomuto rozhodnutí se žalobkyně odvolala. Žalobkyně uvádí, že se nečinností správních orgánů I. a II. stupně cítí být dotčena na svých právech a přímo ohrožena na životech uživatelů bytů realizovanými zásahy do nosných konstrukcí. Žalobkyně navrhla, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou.

Osoba zúčastněná, tj. p. T. ve svém sdělení ze dne 22. 9. 2009 vyjádřil nesouhlas s rozhodnutím krajského soudu a uvádí, že dle jeho názoru krajský soud překročil své pravomoci a při absenci důkazů o tzv. černých stavbách, se měl spíše zabývat opodstatněností žaloby.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadené rozhodnutí krajského soudu v rozsahu vymezeném v ust. § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. a shledal kasační stížnost důvodnou. Při posouzení věci vycházel z následujících úvah.

Ustanovení § 9 správního řádu definuje správní řízení jako postup správního orgánu, jehož účelem je vydání rozhodnutí, jímž se v určité věci zakládají, mění nebo ruší práva anebo povinnosti jmenovitě určené osoby nebo jímž se v určité věci prohlašuje, že taková osoba práva nebo povinnosti má anebo nemá. K vydání takového rozhodnutí pak ustanovení § 71 správního řádu stanoví příslušné lhůty, jejichž nedodržení může být důvodem k učinění opatření proti nečinnosti nadřízeným správním orgánem podle ustanovení § 80 tohoto zákona. Soudní ochrana proti nečinnosti je pak po bezvysledném vyčerpání prostředků ve správním řízení poskytována především z toho důvodu, aby účastník řízení nesetřával ve stavu právní nejistoty za situace, kdy již příslušné úkony směřující ke změně jeho právního postavení byly jím samým či příslušným správním orgánem učiněny a kdy tedy již zbývá jen vydat ono správní rozhodnutí, proti němuž by se pak mohl případně bránit správní žalobou. Právě jen v tomto bodě lze nalézt určitý dotyk institutu ochrany proti nečinnosti s právem na přezkum správních rozhodnutí podle čl. 36 odst. 2 v návaznosti na čl. 2 odst. 2 Listiny. Ochrana se však (at' už na úrovni správního řízení či v řízení před soudem) zaměřuje toliko na vydání rozhodnutí samotného, nelze se však v jejím rámci domáhat vydání rozhodnutí konkrétního obsahu.

Správní řád pak pamatuje i na situace, kdy je možno správní řízení zahájit jen z moci úřední a kdy fyzické nebo právnické osoby mohou dát k zahájení takového řízení pouze podnět. Postup správního orgánu v takovýchto případech je upraven v ustanovení § 42 správního řádu, i zde zákon stanoví lhůty k vyřízení a rovněž zde se lze při jejich nedodržení domáhat přijetí opatření proti nečinnosti podle ustanovení § 80 odst. 2 a 3 správního řádu. Také pro tyto případy však platí, co bylo uvedeno již výše. Osoba, která dala podnět k zahájení řízení, se může v rámci

správní ochrany proti nečinnosti domáhat jen toho, aby správní orgán ve stanovené lhůtě konal, nikoliv toho, jakým způsobem má být jeho podnět konkrétně vyřízen.

Jak Nejvyšší správní soud již konstatoval např. v rozsudku ze dne 26. 6. 2007, č. j. 4 Ans 10/2006 - 59, zveřejněném na adrese www.nssoud.cz, žalobou podle ust. § 79 a násl. s. ř. s. se nelze úspěšně domáhat ochrany v případě jakékoli pasivity správního orgánu, ale pouze v případech, kdy správní orgán má povinnost vydat ve správním řízení rozhodnutí ve věci samé nebo má povinnost vydat osvědčení, kdy je tedy žalobce nositelem veřejného subjektivního práva na vydání rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Z ustanovení samotného ani ze souvisejících ustanovení však nelze nikterak dovodit, že by se v rámci ochrany proti nečinnosti mohla domáhat vydání rozhodnutí fyzická nebo právnická osoba v těch případech, kdy žádné správní řízení neběží, přičemž ona sama není s to svým úkonem takové správní řízení vyvolat a k jeho zahájení může dát pouze podnět. Mezi případy, kdy správní orgán nemá povinnost vydat rozhodnutí ve věci samé, patří i situace, kdy obdrží pouhý podnět k zahájení řízení, které nelze zahájit jinak než z úřední povinnosti. Takovým řízením je i řízení podle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona o odstranění stavby vydané bez stavebního povolení nebo v rozporu s ním. Toto řízení, na rozdíl např. od řízení o povolení odstranění stavby podle ust. § 128 stavebního zákona, nelze zahájit návrhem fyzické nebo právnické osoby, neboť ho může zahájit pouze stavební úřad z moci úřední.

Jednou ze základních zásad soudního řízení správního je rozhodování na základě spolehlivě zjištěného skutkového stavu. Ve správním soudnictví nachází tato zásada odraz v tom, že rozhodnutí soudu vychází ze správního spisu, z podání stran a případně z důkazů provedených při ústním jednání před soudem. I v případě žaloby na nečinnost správního orgánu není možné vycházet pouze z tvrzení stran sporu, neboť ze správního spisu je nutno učinit zjištění, zda žalobce vyčerpal opravné prostředky proti nečinnosti, zda je dodržena lhůta k podání žaloby a konečně zda se správní orgán dopouští nečinnosti a zda je tedy žaloba důvodná. Soud I. stupně pak musí podle okolností případu posoudit důvodnost žaloby, neboť musí být postaveno na jisto, že správní orgán nekonal.

Na tomto místě je ovšem nutné zdůraznit, že podatelé podnětu k zahájení řízení z moci úřední se nemohou domoci zahájení řízení a následného vydání rozhodnutí ani pomocí jiných zákonných institutů, než je opatření proti nečinnosti, a to z toho důvodu, že jim na základě ustanovení § 42 správního řádu ani jiného ustanovení tohoto zákona žádné takové právo nevzniká. Toto ustanovení totiž ukládá správnímu orgánu pouze povinnost podnět v zákonné lhůtě vyřídit a podatele o tom informovat, nelze z něj však dovodit právo na vyhovění podnětu a tomu odpovídající vynutitelnou povinnost správního orgánu řízení zahájit. Je tomu tak především proto, že možnost zahájit správní řízení z moci úřední slouží a priori k tomu, aby ve veřejném zájmu byla určitá věc správním orgánem autoritativně vyřešena, resp. rozhodnuta a nikoliv k realizaci individuálních veřejných subjektivních práv fyzických a právnických osob. Dalším důvodem nepochybně je i skutečnost, že podnět k zahájení řízení z moci úřední může podat kdokoliv, tedy i ten, o jehož právech či povinnostech by nebylo v řízení jednáno a jehož práv či povinností by se výsledné rozhodnutí správního orgánu nijak nedotklo. Takový podatel by tedy nebyl účastníkem tohoto řízení a nebylo by tudíž ani účelné mu právě jen pro tuto fázi řízení přiznávat nějaká procesní práva. V souhrnu zde tedy není dán legitimní zájem na tom, aby zahájení správního řízení z moci úřední bylo vynutitelné na základě pouhého podnětu a není zde proto ani důvodu podatelům podnětu poskytovat soudní ochranu.

Podle ust. § 129 odst. 1 písm. a) stavebního zákona nařídí stavební úřad vlastníku stavby, popřípadě s jeho souhlasem jiné osobě, odstranění stavby, která svým závadným stavem ohrožuje život a zdraví osob nebo zvířat, bezpečnost, životní prostředí anebo majetek třetích osob, a její

vlastník přes rozhodnutí stavebního úřadu ve stanovené lhůtě neodstranil závadný stav stavby; jde-li o stavbu nebo zařízení, které jsou kulturní památkou, postupuje se podle zvláštního právního předpisu. Podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona nařídí stavební úřad vlastníku stavby, popřípadě s jeho souhlasem jiné osobě, odstranění stavby prováděné nebo provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného tímto zákonem anebo v rozporu s ním. Konečně podle § 129 odst. 3 téhož zákona zahájí stavební úřad u stavby prováděné či provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného tímto zákonem anebo v rozporu s ním řízení o její odstranění. Pokud půjde o stavbu uvedenou v odstavci 2, stavebník nebo vlastník požádá o její dodatečné povolení a předloží podklady ve stejném rozsahu jako k žádosti o stavební povolení, stavební úřad přeruší řízení o odstranění stavby a vede řízení o podané žádosti; v tomto řízení postupuje podle § 111 až § 115. Bude-li stavba dodatečně povolena, řízení o odstranění stavby zastaví.

Řízení o odstranění stavby podle § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona je prostředkem k odstranění tzv. černých staveb. Nebylo by však v souladu s principem proporcionality, aby k odstranění černých staveb došlo vždy, za všech okolností. Takový postup by mohl znamenat nepřiměřený zásah do práv vlastníka stavby či stavebníka. Z tohoto důvodu zákon umožňuje (za kumulativního splnění několika zákonných podmínek), aby byla černá stavba dodatečně povolena.

Jestliže tedy žalobkyně žádala příslušný stavební úřad, aby vydal rozhodnutí o odstranění tzv. černé stavby, je třeba její podání hodnotit právě jako pouhý podnět k zahájení řízení z úřední povinnosti, nikoli jako návrh, jehož doručením správnímu orgánu by již bylo řízení ve smyslu ust. § 44 odst. 1 správního řádu zahájeno. Lze tedy přisvědčit stěžovateli předně v tom, že zde nebylo žádné řízení, v rámci něhož by se žalobkyně mohla úspěšně domáhat ochrany před nečinností správního orgánu. Jistě nelze zpochybnit oprávnění žalobkyně, jakožto spoluvlastnice dotčené nemovitosti podat podnět k zahájení řízení o odstranění stavby, aby však bylo založeno její veřejné subjektivní právo na vedení řízení a vydání rozhodnutí ve věci, které se navíc závažným způsobem dotýká práv jiných osob, musel by tak stanovit zákon, což v daném případě stavební zákon nečiní. Řízení o odstranění stavby prováděné či provedené bez rozhodnutí nebo opatření stavebního úřadu vyžadovaného tímto zákonem anebo v rozporu s ním dle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona je totiž vedeno ve veřejném zájmu, proto také zákon předpokládá možnost dodatečného povolení této stavby (§ 129 odst. 2 stavebního zákona). Jedná se o případy, kdy stavebník nebo její vlastník prokáže, že stavba není umístěna v rozporu se záměry územního plánování, zejména s územně plánovací dokumentací a s územním opatřením o stavební uzavěře nebo s územním opatřením o asanaci území, nebo není prováděna či provedena na pozemku, kde to zvláštní právní předpis zakazuje nebo omezuje, případně není v rozporu s obecnými požadavky na výstavbu nebo s veřejným zájmem chráněným zvláštním právním předpisem. Uvedené řízení tedy primárně není právním prostředkem, kterým by se spoluvlastník nemovitosti mohl domáhat odstranění stavby, pokud má za to, že byla tato stavba zřízena neoprávněně. K tomuto účelu přirozeně slouží především právní prostředky soukromého práva, např. žaloba spoluvlastníka na rozhodnutí soudu o údržbě společné věci (§ 139 odst. 2 obč. zák.) apod. Stěžovatel tedy nepochybil, pokud podnět ze dne 11. 6. 2007 vyřídil postupem dle ust. § 42 správního řádu a sdělil žalobkyni, byť z jejího pohledu neuspokojivým dopisem ze dne 9. 7. 2007, proč neshledal důvod pro zahájení řízení o odstranění tzv. černé stavby, konkrétně uvedl, že v současné době neexistuje dokumentace změn uskutečněných tzv. černou stavbou ani projektová dokumentace původního provedení, zcela chybí kontinuita následných změn apod.

V řízení před soudem I. stupně pak bylo věcí soudu posoudit žalobkyni tvrzenou nečinnost žalovaného; je proto nutno vycházet z ust. § 79 a násl. s. ř. s. Předmětem ochrany

před nečinností správních orgánů je subjektivní veřejné právo vyplývající z čl. 36 odst. 1 Listiny základních práv a svobod. Při vyslovení závěru o nečinnosti je určujícím, že správní orgán nevydal rozhodnutí (osvědčení), přestože tak byl povinen učinit a správní soud rozhoduje toliko o povinnosti správního orgánu rozhodnout. Subjektivní veřejné právo musí směřovat k vydání rozhodnutí ve věci. Jedná se o ty případy, kdy je zahájení správního řízení k vydání rozhodnutí v určité věci v dispozici osoby, která je svým podáním zahájila, avšak správní orgán je nečinný. Dalším případem je situace, kdy správní řízení zahájil správní orgán, ale dále v řízení nepostupuje. Lze však připustit i situaci, kdy je určité osobě založeno subjektivní veřejné právo na vydání určitého rozhodnutí, není však aktivně legitimována k zahájení řízení a správní orgán je nečinný. Poslední skupina případů je problematická, neboť se musí jednat o případy, kdy těmto osobám skutečně svědčí právo, aby správní orgán vydal rozhodnutí, neboť jsou pro jeho vydání splněny zákonné podmínky. O takový případ však v nyní souzené věci nešlo.

Jak je shora uvedeno, úspěšně se domáhat ochrany nelze v případě jakékoli pasivity správního orgánu, ale pouze v případech, kdy správní orgán má povinnost vydat ve správním řízení rozhodnutí ve věci samé nebo má povinnost vydat osvědčení, kdy je tedy žalobce nositelem veřejného subjektivního práva na vydání rozhodnutí ve věci samé nebo osvědčení. Správní orgán při zahájení řízení z moci úřední totiž nemůže vycházet jen ze své správní úvahy či z úvahy jiných osob, v tomto případě tvrzení žalobkyně, nýbrž je povinen při zjištění, že jsou splněny podmínky zákonem presumované, zahájit řízení ex offio vždy. Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel nebyl povinen zahájit řízení o odstranění stavby, pokud dospěl k závěru, že zde nebyly naplněny zákonné podmínky pro zahájení řízení z důvodu existence např. tzv. černé stavby a jedná se tedy o stavbu nebo zařízení postavenou bez rozhodnutí nebo povolení. Stěžovatel ani nebyl oprávněn takto učinit jen na základě pouhého tvrzení žalobkyně, že tato stavba byla povolena v rozporu s tehdy platnými právními předpisy, neboť k takovému postupu není zákonem zmocněn. Jakkoli lze přisvědčit žalobkyni, potažmo krajskému soudu v tom, že stěžovatel nebyl zbaven povinnosti vykonávat stavební dozor nad touto nemovitostí, jak vyplývá z ust. § 132 stavebního zákona, přesto tato „pochybení“ nemají vliv na nečinnost žalovaného. Jeho nepřilíš aktivní přístup byl totiž zhojen postupem nadřízeného orgánu - Krajského úřadu Ústeckého kraje, který dne 6. 11. 2007 sice vydal opatření proti nečinnosti a uložil stěžovateli, aby kontrolní prohlídkou sporné stavby ověřil žalobkyni namítané skutečnosti, poté však sám věc atrahoval, a to usnesením o převzetí věci ze dne dle ust. § 37 správního řádu a ust. § 132 stavebního zákona a kontrolní prohlídku předmětné nemovitosti dle ust. § 133 odst. 1 stavebního zákona dne 3. 7. 2008 vykonal. Ani v tomto případě však nebylo shledáno naplnění důvodů pro zahájení řízení o odstranění stavby ex offio. I tato skutečnost byla žalobkyni sdělením ze dne 19. 9. 2008 oznámena, a to jako konečné sdělení k jejímu podnětu ze dne 11. 6. 2007. Z rozsáhlého zdůvodnění, kterého se žalobkyni dostalo, vyplývají hodnocené skutečnosti a důkazy, jakož i konstatování, že s ohledem na absenci stavebních dokumentací, nelze vyvrátit ani potvrdit existenci černých staveb. V citovaném sdělení je rovněž uvedeno, že ani v době prohlídky žádné stavební práce nebyly zjištěny s poukazem na skutečnost, že pokud se jedná o úpravy nepodléhající režimu stavebního zákona, je nutno případné spoluvlastnické spory řešit občanskoprávní cestou.

Za daných okolností neměl krajský soud žádné oprávnění k tomu, aby stěžovateli uložil vydat rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. nebyly-li dány zákonné důvody pro zahájení řízení o odstranění stavby. Nadto ani ze spisového materiálu nevyplývá, že by byla v řízení prokázána existence nepovolených stavebních prací a úprav narušujících statiku domu či prací provedených bez stavebního povolení, v tomto případě lhostejno, že k tomuto závěru dospěl správní orgán vůči stěžovateli nadřízený. Krajský soud v řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu, nad rámec pravomocí jež mu v tomto řízení náleží, se věcí meritorně zabýval, když stěžovateli uložil, aby si obstaral odborné stanovisko autorizované osoby v oboru

stavebnictví či znalecký posudek za účelem zjištění, zda v dotyčném domě došlo k nějakým nepovoleným stavebním pracím a úpravám narušujícími např. statiku domu, a poté kvalifikovaně rozhodne.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že pro rozhodnutí o této žalobě bylo podstatné, že nebyly shledány důvody pro zahájení řízení o odstranění stavby z úřední povinnosti a nebyl zde ani žádný návrh, o němž by měl povinnost stěžovatel rozhodnout, jak rozhodl krajský soud ve svém výroku. Krajský soud nebyl oprávněn uložit správnímu orgánu povinnost vydat rozhodnutí in meritum. Krajský soud totiž v žádném případě není oprávněn správní orgán zavázat k vydání rozhodnutí určitého obsahu, tj. k tomu, jak konkrétně má být činný, jak se toho žalobkyně domáhala, neboť při rozhodování o žalobě proti nečinnosti správního orgánu soud a priori rovněž posuzuje, zda existuje povinnost správního orgánu vydat rozhodnutí ve věci samé či nikoliv.

Nejvyšší správní soud se ztotožňuje s názorem stěžovatele stran závěrů, které učinil, totiž, že v dané věci nejsou splněny zákonné podmínky pro odstranění předmětných staveb dle ust. § 129 odst. 1 písm. b) stavebního zákona. Tzv. „černé stavby“ nebyly žalobkyní specifikovány ani co druhu ani času, údajně se jedná o dobu od r. 1987, kdy byt obdrželi spoluvlastníci do tzv. opravy, a krajský soud se tímto vágním prohlášením spokojil, ačkoliv kromě tvrzení žalobkyně nemá tato skutečnost ve spise oporu. Zúčastněná osoba p. T. uvedl, že práce byly takového druhu, že nevyžadovaly stavební povolení. Důkazy o existenci stavebních úprav, které jsou zcela jistě rozhodným podkladem pro zahájení řízení o odstranění stavby, nebyly zjištěny. Stavební úřad nebyl oprávněn zahájit řízení o odstranění staveb jen na základě tvrzení žalobkyně a tuto otázku nemohl krajský soud posuzovat v rámci řízení o žalobě na ochranu proti nečinnosti správního orgánu. Stěžovatel resp. jeho nadřízený orgán se podnětem žalobkyně zabývali a uvědomili ji o tom, proč nebyly v daném případě shledány důvody k zahájení řízení o odstranění stavby z moci úřední. Žalobkyně tak nezahájením řízení o odstranění stavby nemohla být nijak krácena na svých veřejných subjektivních právech, neboť se domáhala něčeho, k čemu výše uvedený institut neslouží, tj. aby správní orgán vyřídil podaný podnět konkrétním způsobem dle jejích představ, tedy aby zahájil řízení a vydal rozhodnutí. Správní orgán postupoval zcela v souladu s ustanovením § 42 správního řádu, včetně dodržení zákonem stanovené lhůty a zjevně tak nečinný nebyl.

Další stěžovatelem namítané skutečnosti ohledně probíhajících soudních řízení o určení vlastnického práva k dotčeným nemovitostem pro projednávaný případ nemají význam a zdejší soud se proto jimi nezabýval.

S ohledem na výše uvedené Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí Krajského soudu v Ústí nad Labem a věc mu vrátil k dalšímu řízení, v němž bude krajský soud vázán názorem vysloveným v rozsudku zdejšího soudu. V novém řízení rozhodne krajský soud i o náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. května 2010

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu